ANUL III, Nr. 72 — 4 PAGINI — 8 LEI — MARȚI, 29 IUNIE 194

TRANSNISTRIA

GAZETĂ PENTRU LUMINAREA POPORULUI

Director: N. P. SMOCHINĂ

Redacția și Administrația: București I. Str. Sărindar Nr. 5-7-9 Tel. 3.84.30

Prim Redactor: DIOMID STRUNGARU

„Socot că este un act de onoare și de dreptate românească, să dăm acestei popu ații ceea ce ea așteaptă dela noi: dreptate la folosința proprietății și la libertate".

MAREȘAL ANTONESCU

AȘEZĂMÂNTUL TRANSNISTRIEI

Ziua de 15 Iunie leagă pe veci Moldova dintre Nistru și Bug de țara românească. In această zi de mare sărbătoare, ziua nașterii Mareșalului nostru, Conducătorul Statului a dat o nouă orânduială ținutului pentru care s'a vărsat atâta sânge.

Prin Decretul Nr. 9, înfățișat pentru aprobare de d. guvernator al Transnistriei și semnat de d. Mareșal, se schimbă înfățișarea politică și socială a acestui ținut.

Lăsat să moară de foame de stăpânii săi, care-l adusese în stare de robie, acest norod pașnic și blajin a găsit în statul român un sprijin și o mângâiere. Pentru el, România, care dela început i-a înțeles nevoile și durerile, a fost țara salvatoare.

Iată de ce, din capul locului, norodul dintre Nistru și Bug, s'a legat cu trup și suflet de frații desrobitori.

Ca o măsură de răsplată a acestei purtări, Domnul Mareșal Conducător a semnat Decretul Nr. 9, menit a înviora viața și a schimba înfățișarea provinciei.

Prin acest așezământ se rupe cu trecutul vieții de umilință, la care a fost supus norodul din Transnistria.

Intâiul articol al acestui așezământ dă în folosință locuitorilor, fiecăruia în parte, pământurile dela sate, în loturi, adică nadeluri, urmând ca sătenii să plătească un bir în bani ori în natură (art. 2). Este vrednic de luat aminte că la împărțirea acestor pământuri Așezământul ține socoteală de vrednicia fiecăruia, de sarcinile familiare, sociale, de întinderea pământului în fiecare sat și de numărul locuitorilor (art. 4).

Ce alte cuvinte, un gospodar harnic și cu mulți copii, va primi în folosință un nadel de pământ mai mare. Hărnicia și buna orânduială a gospodarului de azi înainte vor fi acelea care îl vor scoate pe sătean în lume.

Prin Așezământul Mareșalului Ion Antonescu, săteanul va primi în folosință bucata de pământ, pe care va munci fără odihnă, întrucât știe că el și nu Statul va fi stăpân cu toate drepturile pe roada acestui lot (nadel).

O măsură tot atât de omenoasă a fost luată și pentru locuitorii dela târguri, ținându-se seama de starea socială și profesională a fiecăruia.

Deasemeni lucrătorii din fabrici, pe lângă leafa obișnuită, se bucură de un venit de 25% din munca ce o vor face-o peste cele orânduite de stăpânire.

Cât despre libertatea cultului și a învățământului, nici nu putea fi vorba la bolșevici. La ei învățământul urmărea un scop internațional, bazat pe asuprire și ură de clasă. El nu era decât un mijloc de a face noroadele din cuprinsul statului bolșevic să-și însușească doctrina comunistă pentru a pune stăpânire pe toată lumea. Tot ceeace reprezenta nota națională era aspru pedepsit. In deosebi Moldovenii au fost puși la o statornică înstrăinare. S'au văzut părinți care vorbeau o frumoasă limbă moldovenească, alături de fii, care aproape uitaseră graiul mamei. Azi ea este înlăturată, de drept. Așezământul Transnistriei din 15 Iunie a fost croit după alte principii.

In împrejurările în care ne aflăm, pentru sătean și târgovăț s'a dat ce s'a putut. Fără îndoială că el va fi urmat de alte măsuri care vor lărgi și mai mult drepturile locuitorilor, netezind calea spre *proprietatea deplină*, temelia progresului, singura în stare de a-l face pe om să se înalțe și să se ridice.

N. P. SMOCHINA

TRĂIASCA MAREȘALUL NOSTRU!

O întâmplare dintre cele mai fericite a sorocit ca ziua de 15 Iunie 1943, zi în care Mareșalul nostru ar fi trebuit să-și serbeze în tihnă împlinirea celor 61 de ani din viață, să fie dăruită provinciei dintre Nistru și Bug.

Nici măcar atunci când legile tradiției îl îndeamnă să fie în sânul familiei, Conducătorul Statului nu găsește un pic de răgaz. Dar chiar dacă l-ar avea, nu ține numaidecât să se folosească de el. Și aceasta, pentrucă Mareșalul nostru s'a dăruit pe sine Patriei!

Pentru binele Patriei se străduește zi și noapte. Pentru un viitor de aur al neamului românesc de pretutindeni, el înțelege să lase la o parte tot ce l-ar stingheri în înfăptuirea gândului hotărît până la biruința deplină.

In sbuciumul său pentru făurirea României în hotare nouă, Mareșalul și-a îndreptat sabia de foc înspre răsărit, sfărmând cătușele robiei de pe grumazul celor mai chinuiți fii ai țării.

Mereu prezent în liniile cele mai înaintate, alături de soldatul român și german, Mareșalul Erou a trecut cu un desăvârșit curaj prin toate primejdiile războiului, pentru a fi tuturor pildă grăitoare de jertfă și patriotism. Prin vitejia armatelor de sub comanda sa, cu jertfa celui mai curat sânge al celor mai scumpi fii ai țării, s'a pecetluit hotarul nou, de-a-lungul Bugului.

Transnistria, pământ românesc, frământat cu lacrimile a sutelor de mii de Moldoveni, sfințit cu jertfa de sânge a soldaților români, vine sub scutul ocrotitor al Patriei Mume. O administrație înțeleaptă, diriguită de prof. G. Alexianu, Guvernatorul Transnistriei, vine să dea tuturor un traiu omenesc.

Din dragostea Mareșalului pentru locuitorii Transnistriei și din încrederea și ascultarea acestora față de poruncile Mareșalului, date prin mijlocirea Departamentului Civil orânduit în această provincie, s'a ajuns la marele act istoric din 15 Iunie 1943.

Supunând spre aprobare Proectul de Decret, prin care se dătea noul așezământ de viață tuturor Transnistrienilor, d. prof G. Alexianu, Guvernatorul Transnistriei, a rostit o scurtă cuvântare, din care cităm aceste cuvinte:

„In această zi sărbătorească, domnule Mareșal, vă rugăm să dăruiți vredniciei și loialei populațiuni a Transnistriei, acea așezare sănătoasă pe care mintea dv. a frământat-o atâta vreme...

Vor pomeni toți cei ce vor veni după noi, de așezarea pe care Mareșalul desrobitor a dat-o Transnistriei astăzi, cu prilejul împlinirii unui nou leat de viață și de trudă pentru Patrie".

Mareșalul, care este mânat de cel mai larg spirit de dreptate omenească, a aprobat din toată inima.

Dragostea, respectul și încrederea populației Transnistriei față de Rege și Mareșalul Conducător sporesc și mai mult în urma noilor condiții de viață ce li s'au dat.

In semn de recunoștință, întreaga populație desrobită a Transnistriei îi strigă din adâncul inimilor:

Trăiască Mareșalul nostru!

Dreptate românească

De când a luat ființă această gazetă, nu-mi aduc aminte să se fi strecurat vreun număr, fără ca Transnistrienii să nu folosească prilejul de a-și plânge răzbunător cele îndurate sub groaznicul regim comunist. In deosebi viața în colhozuri a fost atât de mult urâtă de ei, încât este peste putință să o uite vreodată.

Și această neîmpăcată ură nu era atât pentrucă Românului transnistrian i se cerea să lucreze mai mult decât îi îngăduiau puterile lui, cât din pricina iubirii fără de margini a bucății lui de pământ, primită moștenire dela părinți sau dobândită cu prețul ostenelei sale de fiecare zi; de asemenea, pentru nimic în lume, țăranul, ca și orășeanul, nu se da scos din casa de care i se lega tot rostul vieții sale.

Cine a urmărit seriile de articole împrăștiate în numeroase publicații, păstrează într'adevăr impresia că n'a existat pe fața pământului țăran sau târgovet mai oropsit, mai fără drepturi la o viață liberă de cât „cetățeanul" statului sovietic.

Aproape un sfert de veac, țăranii din cuprinsul fostei Uniuni Sovietice — deci și Românii transnistrieni — n'au avut alt rost decât de a sluji unei dureroase încercări, de pe urma căreia toți trebuiau să lucreze numai pentru stat, în condițiuni care nesocoteau orice drept de viață omenească.

Cât de mult au urît Moldovenii Transnistriei viața în colhoz sub stăpânirea sovietică, s'a dovedit și prin nețărmurita dragoste cu care ei au primit armatele desrobitoare, în liniile cărora au trecut cu cea mai mare încredere.

Odată cu intrarea armatelor eliberatoare și orânduirea administrației românești în Transnistria, românii localnici și celelalte neamuri conlocuitoare din această provincie și-au umplut inimile de nădejde într'un viitor mai fericit.

Statul român, care se sprijină pe ceea ce se numește proprietate individuală nu putea să facă alta, decât să ia măsurile cuvenite, pentru ca și popoarele desrobite dela răsărit de Nistru să se bucure de acest drept, fără de care un Român nu poate consimți să trăiască.

Numai că acest lucru nu se putea face la repezeală, cum era, poate, dorința multora. Noi ajunsesem atunci — cum atât de limpede a mărturisit d. prof. G. Alexianu, Guvernatorul Transnistriei — „într'o țară pustiită nu numai de distrugerea războiului, dar de fuga, jaful și pârjolul ce a lăsat în urmă retragerea bolșevică"!

La ce i-ar fi folosit, prin urmare țăranului transnistrian 5-10 sau chiar 20 ha. de pământ, când n'avea plug cu care să-l brăzdeze după cum îi lipseau și animalele care să tragă plugul?... și nici măcar sămânța care trebuia aruncată în pământ nu avea de unde lua!

Astăzi, după aproape doi ani de stăpânire românească, o bună parte din rănile pricinuite de barbari în retragerea lor, ca și de focul distrugător al gurilor de tun, s'au mai tămăduit. La sate se găsesc țărani dintre aceia care, muncind cu râvnă, și-au făcut rost de o pereche de cai. Guvernământul a avut grijă să înstărească unele sate de gospodari harnici cu pluguri și tot felul de unelte agricole.

Așa dar, abia acum a fost cu putință să se facă primii pași înspre marea dreptate românească pe care a înțeles să o împărtășească tuturor locuitorilor Transnistriei guvernatorul acestei provincii, după ce s'a bucurat, mai întâi, de aprobarea dată, din bunătatea inimii sale, de către d. Mareșal Antonescu, în ziua de 15 Iunie 1943, când a rostit, cu prilejul semnării acestui act istoric, și rândurile următoare:

„Socot că este un act de onoare și de dreptate românească să dăm acestei populații ceeace ea așteaptă dela noi: dreptul la folosinta proprietății și la libertate.

Decretul pe care l-am semnat, este actul care consemnează această nouă așezare hotărîtă de Neamul românesc prin mine; și cred că acesta este un act istoric ursit să rămână gravat pe frontispiciul marilor împliniri al acestor generații".

Aceste cuvinte, care vor umple cea mai fericită pagină din istoria Transnistriei, vor trece din generație în generație, amintind, peste veacuri, măretul act de dreptate românească între Nistru și Bug.

Diomid Strungaru

Inspecția Doamnei Maria Mareșal Antonescu la liceul ortodox de fete din Odesa

La o săptămână după întoarcerea din minunata și neuitata excursie în țară, atât de fericit reușită din partea d-nei președintă generală *Alexandrina Cantacuzino*, pentru complectarea educației și trezirea conștiinței naționale a elevelor Transnistriei, Liceul de fete al Guvernământului din Odesa de sub conducerea *„Societății Ortodoxe Naționale a Femeilor Române"*, a avut nemărginita bucurie să primească înalta vizită a d-nei Mareșal Antonescu, în ziua de 14 Iunie 1943, orele 11.

Însoțită de d-na Veturia Goga, a stat mai întâi la serviciul divin în Capela liceului, oficiat de P. C. Protosinghel dr. Ireneu Feșcare a înălțat rugăciuni de Rusalii pentru M. S. Regele Mihai I, pentru Mareșalul Conducător și Doamna, pentru „Societatea Femeilor Ortodoxe Române", pentru directoare, profesoare și eleve.

Au fost prezente personalitățile din localitate în frunte cu d-na comandor Balas, președinta S. N. a Femeilor Ortodoxe Române, d-na Pântea, președinta filialei Soc. de Patronaj Odesa, d-na și d. col. Velcescu, prefectul municipiului, d-na col. Cetate, d-na col. Popovici, d-nii insp. general Popescu și Lupșa, d. Cercavschi d. major Vare.

După săvârșirea serviciului divin, d-na Mareșal, condusă prin încăperile liceului de către d-na directoare Aurora C., d. Nicolescu și corpul profesorilor, a admirat ordinea și curățenia deosebită.

La plecare a semnat în Cartea de Aur a liceului întru amintirea acestei zile.

Serbarea dela spitalul Z. I. 251

Joi 17 Iunie, orele 4 p. m. la spitalul 251 Z. I. a avut loc o frumoasă serbare, dată de răniții spitalelor militare, de sub egida patronajului: 251 și 467, la care a contribuit și fanfara garnizoanei, condusă de d. Lt. Zisu.

La serbare au luat parte: d. col. Pompilu Georgescu prefectul județului, d. lt. col. Bantaș, d. lt .col. Staricu, d. lt. col. Niculescu, d. major Sărăcăceanu, șeful spitalului 251, d. major Brahu, d. major Bârsan, șeful spitalului 467 Z. I., d. Iov, secretar general al Primăriei, d-na Cosminschi și d. Sergiu Grigorescu, reprezentanți ai centrului de propagandă, d-na V. lt. col. Staricu, vicepreședinta comitetului de patronaj local, d-na col. Boitan, șefă infirmieră a spitalului 467, d-na Zablovschi, președinta centrului de Crucea roșie, însoțită de mai multe doamne, medicii și răniții spitalelor 467, 324, 251 și de specialiști.

Serbarea a început cu Imnul Regal, executat de răniții ambelor spitale și fanfara garnizoanei, după care a urmat un bogat program de cântece și dansuri naționale, poezii, înscenări și orchestre.

Pentru reușita executare a cântecelor populare din Transnistria, s'a distins d-ra Liza Caraman, româncă transnistriană, iar pentru declamare și versuri originale, d. sublocot. Aurel Cojan.

Sceneta „Șatra țiganului" și dansul „Ca la ușa cortului", au înveselit deabinelea pe răniți, făcându-i să uite durerile și depărtarea de familie.

In pauză s'a servit atât răniților cât și celor invitați, prăjituri și înghețată.

CREDINȚA ȘI NEAM

ROMÂNISM ȘI CREȘTINISM

Cultura românească e *naționalistă* și *creștină* acestea fiind chiar trăsăturile de căpetenie ale sufletului românesc. Printre neamurile pământului, voim să rămânem *Români* și *creștini*, stăpâni în țara noastră și liberi în credința dumnezeească.

Așa am fost dela început. Istoria politică a Poporului Român este, deopotrivă, istoria Bisericii sale. Moșia străbună și religia, vatra și crucea, au fost temeliile românismului. Din iubirea lor, Românii și-au tras puterea rezistenței, în vânzoleala vremurilor.

Un istoric al timpurilor noi, vorbind de existența noastră națională aci, la marginile lumii apusene, în drumul tuturor urgiilor răscolite din stepe, se minunează și spune: *„Sunteți o minune a istoriei!"*.

Dacă faptul de a fi rămas mereu vii, mereu puternici și stăpâni pe ce-a fost al nostru este într'adevăr, o minune, nu este mai mică minunea de a ne prezenta ca *singurul neam european care s'a născut creștin.*

Căci nașterea noastră ca popor de sine stătător s'a zămislit în spiritul învățăturilor Mântuitorului Christos. Noi n'am avut, prin părțile noastre, predicatori, nici nu s'a întâmplat vreodată să ni se vâre credința în suflete după ce ar fi căzut, sub sabie, capul. Religiozitatea românească își află rădăcinile în insăși începuturile de viață românească. Istoria constată doar existența sa, fără să descopere vreo dată a apariției. Împletit cu izvorul de viață națională, izvorul credinței noastre s'a desvoltat deodată cu creșterea puterii Statului, ajungând, în momente de răscruce, să fie singura pârghie pe care să se sprijine existența țării.

Lăcașurile sfinte, presărate prin văi, lipite pe colnice ori cocoțate pe creste de munți, mărturisesc, prin pisaniile lor, despre o credință liniștită, mângâietoare, întărătoare, adâncă și temeinică, credința păstrată bine în inimi și mărturisită în taină, credință fără fariseism, credință curată și sănătoasă; și mai mărturisesc aceste lăcașuri sfinte și despre fapte de viețile și jertfă, săvârșite în slujba legii.

Și legea a fost: apărarea vetrei și apărarea crucei. Am susținut această lege dintru începuturi și am apărat-o cu sufletul și sângele eroic. Pentru pământul țării n'am ținut târg și din Biserică n'am făcut zăraftie.

Am înălțat, în veac, aceleași cântări de slavă lui Dumnezeu Atotputernic, cântări pornite din inimi simțitoare, fie că am avut a-I mulțumi, fie pentru a-I cere îndurarea.

O singură politică a cunoscut Biserica românească: politica Statului, politica națională.

Voevozi și regi cuvioși au sărutat simbolul creștinismului, crucea, și și-au plecat frunțile sub Evanghelie.

Cultul creștin românesc n'a fost o formă goală, ci o mărturisire pornită din adâncurile sufletului.

În vecinătatea noastră am cunoscut un cult bogat, poleit în aur: a fost acela al „pravoslavnicilor" ruși de altă dată. A fost nevoe de mai puțin de 20 de ani, pentru ca o acțiune păgână, stricătoare de credințe înalte, să șteargă, din inimile ce păreau altă dată atât de simțitoare, imaginea divină a Fiului lui Dumnezeu și să arunce, în risipire, comoara învățăturilor Lui.

Cum s'a putut întâmpla aceasta? Găsim o lămurire: creștinismul rusesc era de suprafață. El nu pătrunsese prin toate fibrele ființei Rusului, ci doar i-o atinsese. Mărturisirea acesteia pornea de pe limbă și se termina odată cu închinăciunea. A fost o formă oarbă a creștinismului, căci, spre deosebire de alte părți unde Evanghelia a adus lumini în cugete, numai sufletul Rusului nu s'a mișcat spre înălțimi, ci mai mult s'a plecat spre tainele cu care l-a înzestrat stepa.

Este adevărat că au rămas icoane bine prinse pe pereții răsăritului, în multe case, dincolo de Nistru și, nu greșim când afirmăm, că aceste urme dispar pe măsură ce ne afundăm în stepă. Ceea ce este însă vrednic de luat în seamă, este faptul că aceste icoane sunt cu atât mai numeroase, cu cât majoritatea populației este alcătuită din Români.

Deci, tot Românii rămân, ori unde ar fi ei așezați de soartă și ori câte nenorociri s'ar abate peste capul lor, *păstorii dreptei credințe.*

Costin Cioiulescu

PE DRUMUL MÂNTUIRII NOASTRE

Împlinirea celor doi ani de război contra puterii sovietice ne-a dat prilejul să aruncăm o privire fugară spre trecut și să ne îndreptăm un gând de hotărire spre viitor.

Cercetând anii de mare sbucium și de amare încercări prin care a trecut neamul nostru în timpul din urmă, ne dăm seama că războiul cu statul sovietic a fost un fapt care trebuia să se întâmple, care nu putea să nu se întâmple. Nu pentrucă l-am fi dorit sau l-am fi căutat noi, ci fiindcă de mult îl pusese la cale și-l căuta cu lumânarea această țară nesfârșită, care se întinde ca o caracatiță pe două continente, condusă de oameni hrăpăreți, puși numai pe jaf și cotropiri și lipsiți cu desăvârșire de onoare și omenie.

Dacă nu am fi luat armele și nu ne-am fi alăturat puterii germane pentru a astupa gura nesățioasă a acestei fiare apocaliptice, mereu la pândă, să înghită țări mici și fără apărare, ar fi însemnat să ne punem singuri gâtul în jugul robiei, să așteptăm nevolnici batjocuri și strivirea și să primim de bună voie moartea cea mai mișelnică.

Bunătatea Dumnezeului părinților noștri și veghea morților din morminte nu au îngăduit să avem parte de o asemenea soartă. Viețiia românească din acești doi ani de război, prin care am șters petele și umilirile trecutului apropiat și ne-am înălțat fruntea atât de sus în fața popoarelor lumii, amintește de epocile cele mai glorioase din istoria noastră.

Dorul de viață liberă, dragostea nefățarnică pentru credința în Christos și încredințarea că, apărându-ne pe noi, libertatea și credința noastră, apărăm însăși creștinătatea, cu tot ce s'a făurit frumos și măreț în aproape două mii de ani sub semnul crucii, iată ce ne-a înarmat brațul și ne-a întărit în luptă.

Drumul acesta, al luptei și al jertfei pentru apărarea pământului, a locului nostru sub soare și a creștinătății, e un drum cunoscut și vechi, pe care l-au străbătut cei mai buni și mai viteji domni și voevozi ai noștri. Să ne gândim numai la doi, cei mai mari dintre ei: Ștefan cel Mare și Mihai Viteazul.

Ștefan cel Mare, după marea biruință dela Vaslui, unde o mână de Moldoveni viteji înflăcărați de bărbăția lui de arhanghel, sfărâmaseră o mare și puternică oaste turcească, scria tuturor conducătorilor popoarelor Europei că, auzind despre această rușinoasă înfrângere păgânul împărat al Turcilor, „își puse în gând să-și răzbune și să vie, în luna Mai, cu capul său și cu toată puterea sa împotriva noastră și să supună țara noastră care e poarta creștinătății. Dar dacă această poartă va fi pierdută — Dumnezeu să ne ferească de așa ceva — atunci toată creștinătatea va fi în mare primejdie".

După ce le cere ajutoare grabnice pentru a înfrunta puhoiul dușman, marele Ștefan încheie scrisoarea sa prin aceste zguduitoare cuvinte: „Iar noi, din partea noastră, făgăduim, pe credința noastră creștinească și cu jurământul domniei noastre, că vom sta în picioare și ne vom lupta până la moarte pentru legea creștinească, noi cu capul nostru...".

Iar despre Mihai Viteazul, alt arhanghel al viteziei românești, care băgase spaima în păgânătate și care, cel dintâi, a izbutit să unească pe Români în hotărele lor firești, spun cărțile vremii că „era ajutor creștinilor și sta tare ca un viteaz bun pentru ei", fiind socotit „zidul și apărarea" tuturor celorlalte neamuri din împrejurimi.

Iată dar, că lupta noastră de astăzi nu e alta decât lupta lui Ștefan cel Mare și Mihai Viteazul, lupta noastră de veacuri pentru această „poartă a creștinătății" care este România, cu singura deosebire că păgânul de azi poartă alt nume și e mult mai crud decât cei dintâi, iar noi suntem uniți și cu mult mai tari decât eram pe vremuri.

Drumul pe care ne aflăm este, deci, drumul firesc al rostului și menirii noastre în aceste locuri. El trebuie străbătut până la capăt, fiindcă e singurul drum al mântuirii noastre.

Ion Apostol

Liceul „Alexandru Sturza" din Odesa

Înființat la 25 Martie 1942, din îndemnul Cercului Cultural Românesc dela Odesa, a funcționat până la sfârșitul anului școlar 1941—1942, cu primele patru clase de curs inferior.

Cu începere din toamna anului școlar 1942—1943, a trecut sub îndrumarea Directiunii Culturii din Guvernământul Transnistriei, de sub conducerea d-lui prof. Traian Herseni, care a complectat liceul și cu clasele cursului superior.

Liceul „Alexandru Sturza" se află în una din cele mai frumoase clădiri ale Odesei din fața Catedralei. Un internat bine îngrijit adăpostește 100 de elevi, fii de Moldoveni dela sate.

Pentru bunul mers al liceului trebue aduse cele mai frumoase cuvinte de laudă vrednicei directorului Pop, fiul al Ardealului.

Astăzi, acest liceu face o deosebită cinste tuturor acelora care au înțeles rostul unei administrații înțelepte într'o provincie românească. Dela lumina lui s'au îndrumat, potolindu-și setea, un nure număr de tineri transnistreni, ale căror suflete au fost abătute pe calea cea adevărată.

Grija I. P. S. S. Mitropolitului Visarion al Transnistriei pentru nevoile Românilor din Odesa

I. P. S. S. Mitropolitul Visarion al Transnistriei, a trimis Cercului Cultural Românesc din Odesa, o adresă prin care cere să i se comunice: numărul Românilor, îndeletnicirile, dacă au biserică proprie, ce școli există, numărul studenților, dacă au vreo instituție de binefacere și mai ales ce se face sau trebue să se facă pentru păstrarea conștiinței lor naționale și creștine.

Ne facem o plăcută datorie de a aduce la cunoștința fraților transnistreni faptul acesta, știind mai ales că I. P. S. Sa nu este la prima faptă de acest fel.

Gazeta Românilor Transnistreni aduce pe această cale, I. P. S. Sale cele mai respectuoase mulțumiri.

Tâlcul Evangheliei

MATEI IV. 17—25

Duminica trecută, a doua după Rusalii, numită și Duminica tuturor Sfinților, s'a făcut pomenirea șiragului nesfârșit al sfinților Bisericii, fie ei prooroci, apostoli, pustnici sau mucenici, știuți sau neștiuți, cărturari sau necărturari, de neam mare sau din lumea de jos, cari s'au ridicat cu mult deasupra celorlalți oameni și s'au apropiat de Dumnezeu prin credința și faptele lor, rămânând peste veacuri pilde vii de adevărată viață creștină. Ei n'au fost plămădiți dintr'un alt aluat decât noi și nici n'au trăit pe alt pământ decât al nostru. Au fost deci oameni ca și noi, cu nevoi, griji și, uneori, slăbiciuni ca și unii dintre noi. Și totuși au ajuns sfinți ai Bisericii, aleși în fața lui Dumnezeu și icoane de urmat pentru semenii lor.

Ce i-a putut ridica la o treaptă atât de înaltă și la un rost așa de minunat în viața omenirii creștine? Nimic altceva decât iubirea nețărmurită față de Dumnezeu și aproapele, duhul jertfei depline pentru Hristos și Evanghelie, *duhul lepădării de sine.*

Acest adevăr iese la iveală și din Evanghelia acestei Duminici, a treia după Rusalii, unde este vorba de *chemarea celor dintâi apostoli* de către Mântuitorul. Iată cum înfățișează sfânta Evanghelie această întâmplare:

„Pe când umbla (Iisus) pe lângă marea Tiberiadei, a văzut doi frați, pe Simon ce se numește Petru și pe Andrei, fratele lui, cari aruncau mreja în mare, căci erau pescari. Și le-a zis lor: Veniți după mine și vă voiu face pe voi pescari de oameni. Iar ei lepădându-și mrejele în clipa aceea, au mers după el".

E vorba deci de doi pescari, oameni săraci, din lumea de jos a muncitorilor de rând, agonisindu-și din greu pâinea cea de toate zilele. Mântuitorul îi găsește tocmai în îndeplinirea meseriei lor. Iar ei, fără nicio șovăială, părăsindu-și mrejele *în clipa aceea*, au mers după el.

„De acolo mergând (Iisus) mai departe, a văzut alți doi frați, Iacob și Ioan, fratele lui, în corabie cu Zevedei, tatăl lor, dregându-și mrejele; cari îndată lăsând corabia și pe tatăl lor au mers după el".

Aceștia, tot pescari ca și ceilalți doi, nici n'au mai așteptat ca să fie chemați, ci, cum l-au văzut pe Iisus, *îndată* au părăsit și mrejele și corabia și pe tatăl lor și *au mers după el.*

Fapta aceasta, pentru omul obișnuit, robit de interes și de cele materiale, pare nechibzuită, dacă nu deadreptul nebunească. Și totuși ea s'a întâmplat aevea. Cele două perechi de frați pescari, Petru cu Andrei și Iacob cu Ioan, au renunțat la toate și, fără să stea o clipă pe gânduri, au urmat lui Iisus. Cum au putut face ei una ca aceasta? Și ce putere tainică a fost în stare să smulgă din toate legăturile omenești și să-i arunce la picioarele lui Iisus? Nimic altceva decât încrederea fără margini în cel care-i chemase și încredințarea nezdruncinată că, urmându-l pe Iisus, vor dobândi ceva cu mult mai prețios decât tot ceeace părăsiseră ei: vor dobândi *mântuirea*, după care erau atât de însetate sufletele lor curate și cinstite.

Mântuitorul nu era un necunoscut pentru ei. E adevărat că nu-și începuse decât de curând răscolitoarea lui propovăduire printre oameni, iar faptele lui minunate erau încă puține. Cu toate acestea, vestea despre el se răspândise ca fulgerul în toate împrejurimile. Deaceea, atunci când cei patru pescari văzură pe Iisus apropiindu-se de ei, știau cine este, recunoscând în el pe Mesia cel prezis de profeți și așteptat cu nerăbdare nu numai de evrei, dar și de toate popoarele pământului. Părăsind toate și urmându-i lui, ei erau încredințați cu tărie că nu săvârșesc o faptă nechibzuită, ci o faptă mântuitoare, mai de preț decât însăși viața lor.

Hotărîrea celor patru pescari de a urma lui Iisus a fost neîndupleacată și pentru totdeauna. Ei nu l-au mai părăsit niciodată, chiar dacă, în câteva rânduri, unii dintre ei, din slăbiciune omenească, au greșit față de Învățătorul lor. Tăria lor în credință și duhul lepădării de sine pentru Hristos și Evanghelie s'au vădit mai ales după înălțarea Domnului la cer și după ziua Cincizecimii sau a Rusaliilor, când, împreună cu ceilalți apostoli, au rămas să înfrunte singuri prigoanele nesfârșite ale puternicilor lumii și să răspândească, uneori cu prețul vieții, dumnezeescul cuvânt al Evangheliei „la toată zidirea".

Pilda vieții lor este, pentru noi cei de astăzi, *mustrare* și *îndemn:* mustrare aspră pentru nimicniciile în care ne înecăm sufletul adesea și îndemn întăritor pentru un altfel de viață, singura care se poate numi viață cu adevărat.

I. A.

STRĂMOȘII

Sunt puține popoare în lume, care să aibă o istorie tot atât de veche și de frământată, ca istoria neamului nostru. Dar și mai puține sunt acele popoare care să-și dovedească ființa lor neîntreruptă pe pământul unde trăesc — dela început și până astăzi — cum ne putem mândri noi, Românii!

Istoria noastră este foarte veche. Dacă o legăm de vremea neamurilor preistorice, atunci ea se ridică la multe mii de ani înainte de Hristos.

Dela aceste popoare nu ne-a rămas nimic scris, pentrucă nu se știau încă literile.

Viața lor o cunoaștem numai după rămășitele de vase, frumos lucrate și pictate, și după instrumentele de os, de piatră și de metal, ce s'au găsit alături de morții lor, în nenumăratele *movile, tumuli* sau *curgane*, în *cetățile, grădștile* sau *horodștile*, pe maluri de ape și coaste de deal, din tot cuprinsul pământului locuit de Români. Și aproape că nu există localitate mai însemnată din țara noastră, care să nu aibă un muzeu cât de mic, și unde să nu se vadă unelte sau arme folosite de acești înaintași ai strămoșilor noștri.

Cum se chemau ei, cari, cu vreo 1000 de ani înainte de Hristos, aveau aici, la Dunăre și în Carpați, o civilizație ce nu era cu mult inferioară aceleia din Egipt sau Mezopotamia — Istoria nu ne spune. Pentru vremurile mai apropiate de noi înțelnim însă pe *Geto-Daci*, cari făceau parte din neamurile tracice și... „erau mulți, câtă frunză și farbă".

Geto-Dacii cultivau pământul și creșteau vite. Unii istorici sosn că o seminție a lor, ce trăia în Munții Apuseni, *Agatirsii*, îngrijeau mai ales de albine și scoteau metalele (aur și argint). Ei locuiau în case făcute la munte și la dealuri, din lemn și umblau îmbrăcați cu suman, opinci și țțari. Traiul lor era întru câtva asemănător cu al țăranilor noștri de azi din fundul munților, sau cu al acelora mai depărtați de orașe.

Erau păgâni, dar credeau într'un singur zeu, *Zamolxe*, al cărui preoți îi învățau că viața adevărată nu e aici pe pământ, ci sus, în ceruri: de aceea și luptau cu mare curaj în războaie.

Numai în două rânduri, Geto-Dacii au izbutit să fie uniți și să formeze un stat mare și puternic.

Prima oară a fost sub regele *Buerebista*, care, pe la anul 50 înainte de Hristos, își întindea stăpânirea între Marea Adriatică și Bug, iar în sud, până în Munții Balcani. În conducerea țării sale, acest vrednic conducător a fost foarte mult ajutat de marele preot *Decenen*.

Drepturile noastre asupra Transnistriei începe deci de pe acum, și numai moartea năprasnică (44 înainte de Hristos) l-a împiedicat pe Bueribista să nu facă mai statornică cea dintâi mare stăpânire românească.

A doua afirmare politică geto-dacă, se leagă de „viteazul *Decebal*, regele Dacilor", cum îl numesc Romanii. Însemnătatea domniei lui vine de acolo că a fost în stare să se măsoare cu marea împărăție romană, care îi mărginea regatul: la Sud, până în Dunăre, iar la Apus, până în Tisa.

În drumul lor de libertate, ce nu putea fi oprită la hotarele amintite, Dacii atacau necontenit împărăția romană vecină.

Câtăva vreme lucrurile au mers bine, căci nu odată au învins oștile romane trimise împotrivă, dar, când pe scaunul dela Roma s'a urcat Traian, soarta lor a fost pecetluită.

Nemulțumit de felul cum se orânduiseră până acum treburile cu Decebal, care primea dela Romani — chipurile ca prieten — tot felul de ajutoare: bani, ingineri și altele, Traian porni un lung și crâncen război, care a început în anul 101 și a ținut, cu oarecare întrerupere, până în 106 după Hristos.

Cu toată viețiia fără seamăn a Dacilor, ca de exemplu la localitatea *Tape*, lângă Lugoj, în Banat, ei au fost răpuși. Capitala lor, *Sarmisegetuza* (azi satul Grădștea), deși bine apărată în regiunea Hațegului, a fost cucerită, iar Decebal împreună cu sfetnicii săi au căutat să moară, numai să nu cadă vii în mâinile învingătorului. Ce frumos exemplu de sacrificiu: *să mori odată cu libertatea țării și a neamului tău!*

Traian a prefăcut Dacia în provincie romană, condusă de un guvernator care asculta direct de ordinele sale, el s'a numit mai întâi *propretor* și apoi *proconsul.*

Serbările acestei victorii au ținut la Roma 123 zile, iar senatul, ca recunoștință, l-au numit pe Traian *„Dacicul"* și l-au înălțat o columnă de marmoră, pe care sunt sculptate scene din războiul lui cu Dacii. *Columna lui Traian* poate fi socotită ca actul de naștere al poporului nostru și este tot odată documentul cel mai bun care ne reprezintă întreaga viață a Dacilor: înfățișarea, îmbrăcămintea, locuințele, ocupația lor și altele.

Stricăciunile războiului au fost curând înlocuite de buna administrație romană și tot așa și rănile sufletești.

IA NAȘTERE UN NOU POPOR

Soldații romani cu băștinașii daci au început o viață nouă, plină de belșug și pace, care e cunoscută în istorie sub numele de *„Dacia Fericită"*.

Orașe mari și frumoase, ca *Ulpia Traiana*, (fosta Sarmisegetuză) capitala provinciei, împodobite cu teatre și băi, șosele foarte bine lucrate și multe construcții publice, se întindeau de la un capăt la altul al țării celei noui. Agricultori harnici, păstori cu turme nenumărate și negustori bogați — mai ales în orașele grecești deal mare ca: *Tyras* (Cetatea Albă), *Callatis* (Mangalia), *Dionisopolis* (Balcic), și altele — cu mulți bani de aur și de argint, se mândriau cu titlul de a fi „cetățeni romani".

În tot acest timp se zămislește ființa neamului nostru, care are deci la bază două popoare atât de vestite: *Romanii* și *Dacii.*

Traian, împăratul „cel bun și drept" — cum l-au numit supușii săi — și *Decebal*, „regele cel mândru și viteaz" — cum îl cunoaște istoria — sunt, astfel, *cele doua lăzuri mărcie, de unde începe firul vieții românești.*

Cât de puternică este această conștiință în sufletul poporului nostru, se poate ușor deduce din aceea că *„bădica Traian"* se pomenește totdeuna în urarea de început de an „plugușorul", iar amintirea lui e tot atât de vie prin „valul" ce se întinde din apusul în răsăritul țării fără a mai pomeni de amintirile glorioase, legate de ruinele podului său dela *Turnul Severin*, sau de mărețul monument dela *Adam Clissi* din Dobrogea.

Prof. C. V. Țuțea

MARELE ACT ISTORIC DELA PALATUL GUVERNĂMÂNTULUI TRANSNISTRIEI

Conducătorul Statului Român, Domnul Mareşal Ion Antonescu, a semnat Decretul prin care se dă populaţiei Transnistriei dreptul de folosinţă a pământurilor şi caselor dela oraşe

D. Mareşal Ion Antonescu semnează actul istoric

Administraţia românească între Nistru şi Bug a izbutit să ajungă la cele mai îmbucurătoare înfăptuiri. Guvernatorul Transnistriei d. prof. G. Alexianu a ştiut să facă faţă unor împrejurări dintre cele mai grele, folosind bogatele d-sale cunoştinţi administrative.

D. Mareşal Antonescu, păşind pentru a treia oară pe pământul Transnistriei, a avut prilejul să se convingă şi mai temeinic de realizările româneşti în această provincie voevodală.

Marţi 15 Iunie 1943, Domnia Sa a presidat la Odesa, în palatul Guvernământului, o importantă conferinţă administrativă, când a avut loc semnarea marelui act istoric: Decretul Nr. 9 prin care se acordă dreptul de folosinţă a pământului şi caselor dela oraşe pentru întreaga populaţie transnistriană.

Acest act este ursit să rămână memorabil nu numai în viaţa economică şi socială a ţinutului, dar şi în letopisetul acestui război, în care armata română nu luptă decât pentru a-şi apăra ogorul cotropit, respingând departe de graniţele ei ameninţarea barbariei bolşevice şi restituind binefacerile civilizaţiei europene acolo unde până şi urmele culturii umane fuseseră stârpite de urgia unei stăpâniri sălbatice.

Actul acesta epocal, este Decretul care acordă vrednicei şi lealei populaţii transnistriene dreptul de folosinţă proprie a pământurilor, improprietărirea urbană, participarea la beneficiile de supraproducţie şi recunoaşterea solemnă a libertăţii învăţământului şi cultului. Consacrarea aceasta a dreptului fiecărei naţionalităţi de a folosi în şcoală şi în biserică graiul matern, este afirmarea răsunătoare a unei libertăţi pe care omenia românească o statornicise în fapt mai demult, — din clipa când a venit să dovedească gospodarilor transnistreni că administraţia românesc nu a trecut Nistrul spre a împila şi silui.

Întâmpinat cu aclamaţiuni în sala de şedinţă, unde se aflau reuniţi notabilii ţinutului, d. Mareşal Antonescu ascultă acum cuvintele de recunoştinţă şi urările rostite în numele Transnistriei de către d. Guvernator G. Alexianu.

Vibrează de dragoste românească şi de sinceră admiraţie cuvântarea Guvernatorului, din care reproducem esenţialul.

„A vroit Dumnezeu ca astăzi 15 Iunie în ziua aniversării naşterii D-voastră, să vă aflaţi din nou în cuprinsul acestui ţinut desrobit de viteaza armată română. Astăzi, când un an nou se adaugă la şirul vieţii dv., în clipa când vă urăm să trăiţi ani mulţi pentru fericirea Patriei, noi nu vă putem aduce în dar decât credinţa inimilor noastre care v'au aparţinut dela început.

În această zi sărbătorească, Domnule Mareşal, vă rugăm să dăruiţi vrednicei şi loialei populaţiuni a Transnistriei acea aşezare sănătoasă pe care mintea dv. a frământat-o atâta vreme.

Vă rugăm să ne îngăduiţi să vă prezentăm aci proectul de Decret întocmit în această privinţă.

Vor pomeni toţi cei ce vor veni veni după noi, de aşezarea pe care Mareşalul desrobitor a dat-o Transnistriei astăzi, cu prilejul împlinirii unui nou leat de viaţă şi de trudă pentru Patrie".

Luând cuvântul spre a răspunde Guvernatorului, d. Mareşal Antonescu a rostit următoarele:

DOMNILOR,

Pentru mine şi pentru dv. este o întâmplare şi o surpriză faptul că, aflându-mă astăzi aci, amintim de aniversarea zilei mele de naştere. Nu m'am gândit niciodată să fac să coincidă această aniversare cu importantul act înfăţişat aci de d. Guvernator.

În trecerea mea dinspre front spre ţară, am socotit de a mea datorie să mă opresc în acest vechi ţinut românesc, spre a-mi da seama prin constatări personale de munca şi de realizările dv.

Am urmărit această muncă şi înfăptuirile zilnice, din actele şi rapoartele care mi se prezintă săptămânal şi lunar. Eram, — v'o pot afirma cu convingere, — edificat că aci se munceşte în chip sănătos.

În acest scurt popas, am cercetat aproape întreg ţinutul transnistrian. Am constatat că, datorită muncii dv. el s'a pre-făcut din ruină într'o grădină şi este de aşteptatca, prin purtarea noastră faţă de băştinaşi, să o transformăm într'o nouă „veselă grădină".

Socot că este un act de onoare şi de dreptate românească, să dăm acestei populaţii ceeace ea aşteaptă dela noi: dreptul la folosinţa proprietăţii şi la libertate.

Decretul pe care l-am semnat, este actul care consemnează această nouă aşezare hotărîtă de Neamul Românesc prin mine; şi cred că acesta este un act istoric ursit să rămână gravat pe frontispiciul marilor împliniri ai acestor generaţii.

Nu sunt omul cuvântărilor politice şi al laudelor deşarte. Faptele sunt cele care vorbesc: şi faptele dv. vorbesc îndeajuns pentru dv. Îndrumările mele au fost numai principiale; execuţia a fost admirabilă,—pot s'o spun răspicat, — întrecând cu mult aşteptările mele.

Dv. aţi făcut o provincie frumoasă, în care viaţa a renăscut. Aţi făcut o provincie care, de astăzi înainte poate servi şi va servi drept model al puterii de creaţie românească.

Rostul prezenţei mele în mijlocul dv., astăzi, aci, nu este altul decât acela de a mă informa asupra unor amănunte. În ceeace priveşte însă realizările mari eu sunt deplin edificat.

Mă pot întoarce liniştit acum în ţară, asigurând pe colaboratorii mei că aci, în Transnistria, se face operă românească ursită să cinstească numele de român. Pot sta liniştit în ţară, acum, de vreme ce ştiu că drumurile luminoase sunt bine croite şi că ele vor călăuzi la cel mai rodnic sfârşit, prin munca, dragostea şi credinţa dv. Dacă veţi continua tot astfel opera începută la 19 August 1941, când dând Decretul dela Tighina, am avut fericita inspiraţie să numesc în fruntea acestei provincii pe d. Alexianu.

Folosesc prilejul de astăzi spre a-i aduce în mod public, în faţa dv. şi a întregei ţări, mărturisirile mele de mulţumire pentru toată această operă pe care a înfăptuit-o. Pentru această acţiune românească, sunt sigur căd. Alexianu va bine merita dela Patrie, ca toţi bunii români".

Decretul No. 9 al Domnului Mareşal Ion Antonescu

Ion Antonescu, Mareşal al României şi Comandant de Căpetenie al Armatei.

Văzând raportul No. 67378 din 1943, prezentat nouă de Guvernatorul Civil al Transnistriei, Profesor G. Alexianu;

Văzând că în timpul dela 19 August 1941, de când administraţia română s'a instituit în Transnistria prin vitejia armatelor române, populaţia locală, redată vieţei de civilizaţie, de omenie şi progres, s'a purtat cu disciplină faţă de administraţia românească şi a muncit cu pricepere în interesul propriu pentru instaurgrea nouei orânduiri isvorită din gândul şi din concepţia civilizaţiei apusene;

Văzând că toţi lucrătorii din fabrici şi din ateliere, ca şi toţi funcţionarii, au făcut, pentru asigurarea în primul rând al traiului lor, zid de credinţă în jurul fabricelor, uzinelor şi întreprinderilor, restaurându-le din ruină şi punându-le în stare de producţie;

Drept act de mulţumire, drept act de cinstire, al gândului, al muncii şi al jertfei acelora care au crezut în cuvântul nostru, în puterea noastră de creaţie, de viaţă şi de organizare a administraţiei româneşti:

AM DECRETAT ŞI DECRETAM:

CAP. I
FOLOSIREA PROPRIE A PAMANTURILOR.

ART. 1. — Se dă folosinţă proprie pământurile rurale din Transnistria, tuturor acelor locuitori cari:

a) au lucrat şi lucrează cu deosebită îngrijire pământul ce le-a fost atribuit în brigăzile de muncă,

b) au predat, prin obştiile respective, cota de produse dela animalele lăsate în îngrijirea lor, în limitele fixate, pentru susţinerea armatei de ocupaţie, a cheltuelilor de administraţie şi de investiţii noui,

c) au avut în tot acest timp o atitudine corectă faţă de armată şi administraţie.

ART. 2. — Pentru pământurile ce se dau în folosinţă proprie, se va plăti anual, o indemnizaţie în natură sau în bani, corespunzătoare nevoilor de administraţie şi de desvoltare a ţinutului.

ART. 3. — Locuitorii ce primesc pământuri în folosinţa proprie, sunt obligaţi să le cultive în obştii, după planul de cultură fixat de agronomi.

ART. 4. — Lotul dat fiecăruia în folosinţă proprie va fi în raport cu:

— vrednicia sa,
— Sarcinile familiare,
— sarcinile sociale,
— întinderea pământului obştei,
— numărul locuitorilor îndrituiţi.

ART. 5. — Locuitorii ce primesc pământuri în folosinţă proprie, plătesc dările în natură, în cote proporţional corespunzătoare cheltuelilor prevăzute la art. 2.

CAP. II.
REPARTIZAREA LOCUINŢELOR

ART. 6. — Toţi locuitorii oraşelor care îndeplinesc condiţiunile fixate de prezentul Decret, obţin o casă de locuit cu grădină sau un apartament.

ART. 7. — Mărimea apartamentului sau locuinţei va fi în raport cu numărul membrilor familiei, cu profesiunea şi necesităţile de viaţă socială ale improprietăritului.

ART. 8. — Foştii proprietari sau moştenitorii lor dacă întrunesc condiţiunile prevăzute în articolei precedente, vor fi preferati cu ocazia repartizării imobilelor, la atribuirea imobilelor ce le-au aparţinut înainte, cu condiţia însă ca acestea să nu fie ocupate de autorităţi sau destinate unui scop de utilitate publică.

ART. 9. — Pentru aceste imobile se vor plăti taxa conform principiului stabilit la art. 2.

CAP. III
PARTICIPAREA LUCRATORILOR ŞI FUNCŢIONARILOR LA SUPRA PRODUCŢIE

ART. 10. — Se acordă lucrătorilor de toate categoriile şi funcţionarilor, dreptul de a participa la supra producţie în următoarele condiţiuni:

a) toate ramurile de activitate şi producţie care vor depăşi planul de lucru fixat, reuşind să sporească producţia, vor putea obţine un procent de 25% din valoarea acestei supra producţii, coeficientul de atribuire fiind în raport invers cu mărirea supraproducţiei,

b) participarea se va face sub forma de prime, în bani sau produse, în cazul când, deşi nu s'a depăşit planul de producţie s'a depus totuşi o muncă şi o stăruinţă extraordinară, care merită să fie răsplătită.

ART. 11. — Toţi funcţionarii şi lucrătorii cari vor reuşi să pună în funcţiune fabrici noui, sau noui mijloace de producţie, sau vor îmbunătăţi producţia în fabricile şi întreprinderile existente, vor obţine prime de încurajare, în producte sau în bani.

CAP. IV.
DISPOZIŢII GENERALE

ART. 12. — Învăţământul este obligatoriu, însă liber. El se predă în limba maternă. Cultele şi artele se vor desvolta în mod liber.

ART. 13. — Comerţul se declară liber, în condţiunile ce se vor stabili.

ART. 14. — Inventarul agricol viu şi mort, al locuitorilor va fi sporit progresiv, în raport cu reconstituirea stocurilor necesare fiecărei gospodării şi a ţinutului, pentru o muncă cât mai întreagă şi pentru desvoltarea provinciei în folosul tuturor.

CAP. V.
DISPOZIŢII FINALE

ART. 15. — Principiile fixate în prezentul Decret, se vor pune în aplicare treptat şi vor fi desvoltate prin ordonanţele Civile ale d-lui Guvernator al Transnistriei.

ART. 16. — Cei cari nu vor folosi bunul atribuit în condiţiile fixate pierd dreptul de folosinţă proprie.

ART. 17. — Guvernatorul Civil al Transnistriei, este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a prezentului Decret.

Dat la Odesa, în Palatul Voronţzof, la 15 Iunie 1943.

MAREŞAL ION ANTONESCU

Soarta neamului transnistrian

Vestea apropierii războiului de Nistru aduce o mare bucurie între Moldovenii transnistrieni, după o urgie atât de groaznică de aproape un sfert de veac. Cine nu cunoaşte că în acest sfert de veac, Transnistrienii au întâlnit în viaţa lor numai nedreptăţi şi bătae de joc din partea hoardelor bolşevice? Cine nu ştie despre deportările celor mai de frunte Transnistrieni, oameni care, prin munca lor cinstită de toate zilele, au putut deveni avuţi? Ei au avut aceleaşi gânduri ca şi părinţii lor: se gândeau la viitorul lor şi al copiilor.

Drept mulţumire a muncii lor cinstite, ei au primit numele de „culaci" din partea sovieticilor şi ca pedeapsă li s'a luat toată averea. Deslipiţi de pământul lor de baştină şi de familie, mulţi au fost deportaţi în cele mai depărtate locuri ale marei pustii ruseşti, ajungând chiar şi până în Kamciatca.

Familiile desnădăjduite, date afară din casele ridicate de către părinţii lor, rămânând hoinare, se găseau în toate satele moldoveneşti. Mulţi dintre Transnistrieni trebuiau să lase tot ce aveau: familie, copii — şi să plece în necunoscut ca să poată scăpa cu zile.

O parte din aceşti Transnistrieni au trecut Nistrul, la sânul Patriei-Mame. În ţară li s'a purtat de grijă, pentru a-i adăposti, a-i hrăni şi învăţa. Unii au devenit oameni cu carte şi de frunte, cu care se mândreşte azi Transnistria.

Cei mai mulţi dintre Moldovenii transnistrieni şi-au dat însă viaţa prin închisorile făcute de către bolşevici: mulţi au fost împuşcaţi, iar alţii au murit pe drumul lung, pe jos, spre Siberia „liberă". Asa au murit mii de Moldoveni printre străini.

Cei care au mai rămas prin satele distruse au fost siliţi să intre în colhozuri, ca să devină colhoznici „avuţi".

Munceau tot pe pământul satului pe care muncise şi mai înainte, însă munca era incontinuu, fără nici o Duminică, iar folos, în urmă n'aveau; nici pentru mâncare în deajuns nu li se da.

A trecut un sfert de veac, în urma căruia au rămas numai urgii, pereţii sau numai locurile fostelor gospodării ale Moldovenilor nevinovaţi. De ei nici vorbă!... Unde le-o fi fost sortită veşnica odihnă, numai Dumnezeu ştie!...

Toate acestea au fost văzute şi trăite de noi toţi, tineri şi bătrâni.

Sunt întipărite în sufletul fiecărui Transnistrian, dela mic şi până la mare, ceea ce s'a petrecut în timpul stăpânirii barbare. Ne-am dat bine seama, şi acuma ne dăm şi mai bine, cine au fost „tovarăşii". Noi auzeam, prin şoapte, dela bunici şi dela alţi bătrâni când se rugau, dimineaţa şi seara, la Bunul Dumnezeu, ca să le poarte de grijă şi la cei îndepărtaţi, să le ajute Dumnezeu, să le dea sănătate şi să-i scape de aceste chinuri.

Dar aceste zile de rugăciune s'au strâns multe, multe şi dela mulţi, care se rugau în genunchi înaintea icoanelor, cu lacrimi pe faţă, ca să-i îndepărteze de păgâni şi să-i scape de chinuri.

Bunul Dumnezeu a ascultat rugăciunile fierbinţi. El, a încredinţat brava armată română, ca să ne desrobească.

După ce a fost dat ordinul Domnului Mareşal Ion Antonescu. Conducătorul Statului, bravii ostaşi au pornit, toţi cu unul, şi cu acelaş gând, cu Crucea în frunte şi cu Dumnezeu, înainte.

Ostaşii Români, alături de camarazii lor Germani, au reuşit să ajungă la Nistru să desrobească Transnistria de sub întunericul care a durat atâţia ani.

Azi avem şi noi acelaşi Rege: Mihai I şi acelaşi Conducător pe Domnul Mareşal Ion Antonescu. Deci Transnistria a devenit provincie românească şi va rămâne pentru totdeauna.

I. Sârbu
Student transnistrian

PĂMÂNT STRĂBUN

Pământ străbun, pământul meu
Încins de cimitire,
Păzit de bunul Dumnezeu
Şi lacrimi de iubire.

Aşa, murind, mi te-au lăsat,
Din veacuri lungi, străbunii:
În chin şi lupte frământat
Şi trist ca faţa lunii;

Cu doine mândre după plug,
Cu gând de dezrobire,
Cu brazde lungi şi cu belşug
Şi sfântul dor: Unire!

Cu troiţi la răscruci de drum,
A slavei tale înger,
Ţesut din oase şi din scrum
Şi plămădit în sânge!...

Pământ străbun, pământul meu
Încununat de lauri,
În orice freamăt, cât de greu,
Tu slov ai scris cu aur...

Pentru mărirea ta în veci
Şi a fării drepturi sfinte,
Sub slova lespezilor reci,
De veghe-ţi stau morminte...

Pământ străbun, pământul meu,
Azi îţi sărut hotarul,
Să te păzească Dumnezeu,
Sfinţit să-ţi fie darul!...

Vladimir Barcaru
Student transnistrian

PĂMANTUL MEU

Te iau pe mâni, te pun pe limbă,
Te-amestec şi te strâng în dinţi,
Te sug ca pe un miez de pită,
Ca pe-o prescure dela sfinţi,
Te rumeg şi te'nghit flămând —
Pământul meu, pământ!...

Ce miere! Vin prădat cât curs-a
Pe gura lupului Tarigrad ?!
Câte răpite Cosânzene,
Sub cer străin şi innoptai,
Închise, mai boceau chemând —
Pământul meu, pământ!..

Pentru-a tale văi lăptoase
Roibacii turci au dat în Prut.
Cu nelertatele lor oase,
Tătarii răpile-au umplut,
Ceasul pornirii blestemând, —
Pământul meu, pământ!...

Tu încălzeşti la sânu-ţi rodnic
Pe neuitaţii mei strămoşi,
Care în cer înseninează,
De dreapta Tatălui Sfânt scoşi,
Ce-au apărat pân'la mormânt —
Pământul lor, pământ!...

N. Turcanu
Poet transnistrian

Ştiri din ţară

Ministerul Culturii Naţionale a hotărît ca în vara aceasta toţi şcolarii şi profesorii lor să ia parte la munca de război, lucrînd la Crucea Roşie, spitale, bănci, poştă, gări şi altele, vacanţa şcolară fiind numai de 30 zile.

In ziua de 22 Iunie împlinindu-se doi ani dela intrarea României în război, în toate bisericile din ţară s'au făcut rugăciuni pentru eroii morţi pe cîmpul de luptă şi pentru ostaşii ţării.

In Bucureşti, slujba religioasă dela Sfînta Patriarhie s'a făcut în prezenţa d-lui profesor Mihai Antonescu, însoţit de ceilalţi miniştri.

Asociaţia Germano-Română din Bucureşti, a organizat o expoziţie anti-bolşevică, care s'a deschis în ziua de 22 Iunie, de faţă fiind membrii guvernului în frunte cu d. vice preşedinte al Consiliului de Miniştri, delegaţi ai Germaniei, Italiei şi Japoniei.

In expoziţie se pot vedea tablouri, date, etc., arătînd distrugerile bolşevicilor în România şi alte ţări, cum şi eroicele fapte de arme ale ostaşilor români.

D. Reuterswärd, ministrul Suediei în România, a dăruit din partea întreprinderilor suedeze din România suma de 225.000 lei în folosul văduvelor şi orfanilor ostaşilor români cari au căzut eroic pe cîmpul de luptă.

Intre 23—29 Iunie are loc la Bucureşti „Săptămâna Universitară", adică studenţii şi studentele dela toate Universităţile din ţară se adună, organizînd întreceri sportive şi culturale.

Elevii din clasa a VI a liceului „Regele Ferdinand" din oraşul Storojinet au trimis în fiecare an, de Sfintele Paşte şi de Crăciun, colete cu alimente şi îmbrăcăminte soldaţilor batalionului 18 Vînători de Munte arătându-le astfel dragostea pe care le-o poartă.

Soţia Mareşalului Prezan — unul din eroii războiului din 1916-1918 — a încetat din viaţă. Cu acest prilej Conducătorul Statului şi guvernul au arătat regrete d-lui Mareşal Prezan.

In Bucureşti au fost aduse gaze naturale care să înlocuiască păcura ce se consuma în industrie.

In curînd gazele vor fi date şi în locuinţele locuitorilor spre a înlocui focul dela sobe.

Vizitele canonice ale I. P. S.

Mitropolitul Visarion Puiu în judeţul Dubăsari

Sîmbătă 19 Iunie, Înalt Prea Sfinţia Sa Mitropolitul Visarion Puiu, înaltul chiriarh al ţinutului dintre Nistru şi Bug, a sosit în oraşul Dubăşari în vizită canonică. A doua zi, Duminecă dimineaţa, Înalt Prea Sfinţia Sa însoţit de d. prof. C. Tomescu, secretarul misiunii, preotul N. Grosu şi alţi consistori eparhiali, protopopul jud. Dubăşari, autorităţile civile şi militare ale judeţului, membrii corpului didactic secundar şi d. N. P. Smochină a plecat în com. Remarovca, pentru a lua parte la sfinţirea Bisericei din acel sat, ridicat pe vremuri de slugerul Rămari.

La solemnitatea înălţătoare a luat parte un număr foarte mare de locuitori din satele vecine, încât ograda Bisericei era prea neîncăpătoare.

După sfinţirea lăcaşului Înalt Prea Sfinţitul a arătat în cuvinte blajine şi pline de înţelepciune însemnătatea credinţei pe care bolşevicii bezbojnici n'au putut-o alunga din inima norodului.

După masă Înalt Prea Sfinţia Sa, însoţit de suită şi d. N. P. Smochină, a vizitat locul din mijlocul Dubăşarului, unde a fost catedrala oraşului, ridicată cu sprijinul Mitropolitului Bănulescu-Bodony. Azi se vede doar o cruce. Modelul acestei catedrale era la fel cu cea dela Chişinău. Alături se văd ruinele unde a locuit înaltul chiriarh şi unde a fost vestita tipografie, ce răspîndea cartea pe amîndouă malurile Nistrului.

De acolo Înalt Prea Sfântul a vizitat locul de temelie din com. Mahala unde se ridică o frumoasă biserică, în locul altei, făcută pe vremea lui Ştefan cel Mare, care a avut aceeaşi soartă ca şi catedrala din Dubăsari.

O altă vizită s'a mai făcut la localul viitorului seminar.

Apoi Înalt Prea Sfinţia Sa Mitropolitul Visarion Puiu, împreună cu cei ce-l însoţeau, a luat parte la serbarea de sfîrşit de an a Seminarului teologic „Petru Movilă" din Dubăsari.

Din darea de seamă a părintelui director se vede prin câte greutăţi a trecut învăţămîntul. In clasa I au fost înscrişi 47 de elevi: din ei 5 elevi s'au retras. Ceilalţi au promovat clasa. In clasa II s'au înscris 46 de elevi: s'au retras 4. Ceilalţi toţi au promovat clasa. Mulţi din aceştia au fost premiaţi.

Este frumos faptul că nici unul n'a rămas repetent sau corigent.

Părintele director în frumoasa cuvîntare a rostit următoarele cuvinte adresate înaltului chiriarh:

„INALT PREA SFINŢITE!

Astăzi este cea mai scumpă şi cea mai frumoasă zi din viaţa acestui aşezămînt teologic, pentrucă astăzi prin venirea I. P. S. Voastre, a sosit ziua iubirii şi bîrunţei lui. Este o zi istorică, plină de farmec şi de lumină sfîntă.

Ştim cu toţii că în inima bună a I. P. S. Voastre, există o coardă care vibrează totdeauna cu putere pentru tot ceiace este bun şi nobil. Ştim că sunteţi mişcat de gînditor şi năvalnic în lucrul evanghelic ceiţi face un idol din a propovăduí pe Hristos şi sfînta Sa evanghelie. Deaceea noi, preoţii misionari, avem în I. P. S. Voastră modelul sfîrşitului, pildă de urmat şi drepter în acţiunea noastră evanghelică"...

Iar copiilor le-a spus:

„Dragi elevi,

Iată că a sosit ziua mult dorită şi atît de scumpă vouă cînd aveţi în faţă pe Înalt Prea Sfinţitul nostru Mitropolit, Marele nostru Protector despre care ou v'am vorbit adeseori. Înalt Prea Sfinţia Sa a venit dela Odesa încărcat ca o albină cu toate bunătăţile şi darurile duhovniceşti, aducîndu-vă cărţi de zidire sufletească, Noul Testament cărţi de rugăciuni, cruciuliţe şi medalioane. Pe lîngă aceste îmbunătăţiri duhovniceşti I. P. S. Sa a ţinut cu inima Sa bună să vă îndulcească hrana trupească cu o şi mai aleasă masă pentru ziua de astăzi dăndumi ordin de a vă procura ceva dulciuri, pentru care mi-a dăruit suma necesară. Ar trebui dragi copii ca în genunchi să-i mulţumiţi I. P. S. Sale pentru frumoasele bunătăţi cu care ne-a dăruit pe toţi. Să-i cereţi înalta binecuvîntare şi să rugaţi pe Dumnezeu să-i dăruiască sănătate şi îndelungare de zile.

In urmă, corul seminarului a executat un program bogat de cîntece şi recitări de poezii din clasicii români. Apoi Înalt Prea Sfinţitul Mitropolit a distribuit premii la elevii sârguincioşi.

Cu prilejul acestei zile însemnate d. N. P. Smochină, membru de onoare al Academiei Române, a adus ca dar din partea Casei Şcoalelor două biblioteci, cu câte un complect de hărţi şi câte un glob, una pentru biblioteca seminarului şi alta pentru aceea a liceului.

O a treia bibliotecă a fost adusă pentru un cămin cultural.

De asemeni a mai adus 200 de volume din „Cartea Moldovanului", înfiinţată de dînsa în colaborare cu d. Diomid Strungaru, care s'au împărţit tuturor elevilor.

După împărţirea premiilor Înalt Prea Sfinţitul, în cuvinte de o caldă bunătate părintească, a arătat marea însemnătate a seminarului, aşezat în cel mai populat ţinut moldovenesc, unde pe vremuri a păstorit mitropolitul cărturar Bănulescu-Bodony. A arătat apoi că greutăţile de până acuma, cu ajutorul dlui guvernator şi a oamenilor de bine, vor fi înlăturate, încât la toamnă elevii vor fi instalaţi şi se vor vedea în noul local.

Seara a avut loc o masă dată de prefectura de judeţ în cinstea marelui oaspe, iar a doua zi Înalt Prea Sfinţitul a trecut în revistă compania de onoare, după care a părăsit Dubăsarul.

Vizita Înalt Prea Sfinţitului Părinte a lăsat cele mai frumoase amintiri în rîndul tuturor locuitorilor.

CURSURI DE CULTURĂ ROMÂNEASCĂ PENTRU INVĂŢĂTORII DIN TRANSNISTRIA

La sfîrşitul celui de al doilea an de şcoală românească în Transnistria, învăţătorii moldoveni din provincia dezrobită, se vor bucura, din nou, de binefacerile culturii româneşti.

Direcţia Culturii, în necontenita ei grijă de a răspîndi slova şi gîndul curat românesc printre fraţii scăpaţi din iadul bolşevic, a hotărît în Consiliul de Inspectori, şi d. guvernator a binevoit să aprobe, înfiinţarea cursurilor de vară, pentru a-i adînci pe profesorii şi învăţătorii moldoveni cât mai mult în miezul învăţăturii româneşti

S'au luat toate măsurile ca aceste cursuri să se ţină în lunile Iulie şi August, în 2 serii, de câte 30 zile, la Tiraspol, Dubăsari şi Răbniţa. Ca şi în vara trecută, pe aici vor trece toţi cei 1500 de luminători ai satelor moldoveneşti şi se vor împărtăşi din comoara sufletului nostru românesc.

Învăţătorii vor veni la cursuri în serii de câte 250.

Găzduirea şi întreţinerea lor se va face gratuit. Pe lîngă aceasta, fiecare va primi câte o carte de limba română, istorie, geografie şi pedagogie.

Internate speciale s'au pregătit pentru bărbaţi şi femei având toate cele trebuitoare faţă de timpurile grele prin care trecem.

Conducerea centrelor a fost dată următoarelor organe de control şi îndrumare:

1. Tiraspol: D-lui inspector general secundar St. Bălan şi d-lui inspector general primar, Gr. Broga.

Tot la Tiraspol, pe lîngă cursurile învăţătoreşti, va funcţiona şi un centru pentru profesorii secundari moldoveni.

2. Dubăsari: D-lui inspector general secundar Geo Popescu şi inspector de judeţ I. Barcaru.

3. Răbniţa: D-lor inspectori generali I. Dogaru şi P. Horea.

Supravegherea şi îndrumarea generală o va avea d. inspector general şef la învăţămîntul secundar I. Lupşa şi d. Andrei Niculescu, consilier şi inspector general la învăţămîntul primar.

Ca propunători la cursuri au fost aleşi profesori din ţară, care au predat la cele 20 de licee româneşti din Transnistria în cursul acestui an şi s'au distins ca elemente mai bune.

Pe lîngă aceştia au mai fost chemaţi din ţară profesori valoroşi de pedagogie, istorie şi limba română.

Pentru predarea religiei, Misiunea ortodoxă ne-a recomandat ca profesori, preoţi de seamă. Aceştia vor sădi pe Dumnezeu în inimile învăţătorilor moldoveni, cărora, timp de aproape un sfert de veac, li s'a vorbit numai în batjocură despre Creator. De asemenea, pentru muzica românească şi dansuri naţionale, au fost chemaţi din ţară, profesori specialişti, deoarece se ştie câtă înrîurire au cîntecul şi dansul în sufletele fraţilor transnistreni.

Pentru uniformizarea cursurilor s'au alcătuit, în consiliul de inspectori, o programă analitică sumară cu tot ce este mai esenţial din obiectele de cultură generală, precizîndu-se numărul orelor din fiecare materie şi subiectele ce se vor trata.

Pe lîngă fiecare centru, va funcţiona şi câte o şcoală de aplicaţie, la care se vor preda, zilnic, lecţii practice, în a doua jumătate a lunii, sub conducerea profesorilor de pedagogie şi a institutorilor aduşi din ţară.

La aceste cursuri, vor avea loc şi câteva lecţii în vederea organizării şi conducerii căminelor culturale, prin care se va desfăşura întreaga propagandă anticomunistă la sate.

Pentru ca aceste cursuri să capete o importanţă deosebită, potrivit cu menirea lor, au fost chemate din ţară multe personalităţi culturale, care — suntem siguri — vor răspunde cu tot dragul, spre a face să înflorească în sufletele învăţătorilor moldoveni din Transnistria, tot ce are mai de preţ neamul nostru.

Cursurile din vara anului trecut, sub îndrumarea, plină de râvnă şi competinţă, a d-lui prof. universitar Şt. Bârsănescu, au avut darul să introducă învăţătorimea transnistriană, formată după principiile destructive ale lui Karl Marx şi Lenin, în adevărata cultură europeană şi efectele s'au resimţit binefăcător asupra activităţii din acest an şcolar.

Nădăjduim ca în vara aceasta să-i familiarizăm şi mai mult cu comoara spirituală a neamului, iar în Septembrie, când porţile şcoalelor se vor deschide din nou, învăţătorimea să poată păşi în clase mai stăpână pe materia, ce nu are nimic comun cu cea din manualele iudeo-comuniste.

N'au fost trecuţi cu vederea nici învăţătorii ruşi şi ucraineni. Tot în lunile de vară se vor ţine cursuri de limba română şi cu aceştia, pe raioane, în întreaga Transnistrie. Vor preda peste 100 de învăţători, dintre acei care au fost detaşaţi în provincia dintre Nistru şi Bug.

Cu aceşti învăţători, care s'au lepădat de preceptele comuniste ca de satană, ajutaţi de colegii din ţară, veniţi să-şi dăruiască tot ce au mai de preţ din sufletul lor, vom făuri o generaţie nouă, crescută în cinstirea familiei, credinţei creştine şi a iubirii de neam, pe pămîntul voevodal românesc, dezrobit cu jertfa ostaşului român.

MERSUL RĂZBOIULUI

Săptămâna care a trecut nu a adus vreo schimbare deosebită în mersul războiului.

PE FRONTUL DE RĂSĂRIT

In general vorbind, pe frontul de Răsărit a fost linişte ca şi în săptămânile celelalte. Doar la nord de Cubanul inferior, puternice trupe sovietice au încercat să distrugă capul de pod făcut de grenadirii germani, dar au fost alungaţi cu mari pierderi pentru ei.

In partea de sud a frontului, o unitate blindată germană a nimicit, printr'o acţiune rapidă, 50 cazemate, luînd o însemnată pradă de arme grele. Alte numeroase cazemate sovietice au fost distruse de artileria navală germană la nord de Leningrad.

Aviaţia a desfăşurat în schimb o activitate mai bogată. Astfel, în Oceanul Îngheţat de Nord, avioanele germane au atacat portul Murmansk, cu care prilej au fost distruse şi 15 avioane sovietice. In sectorul central şi sudic au fost atacate concentrările de trupe sovietice şi transporturile de pe căile ferate, cu care prilej au fost distruse complect câteva trenuri.

Uzinele de pe Volga au fost atacate în plin, iar cele dela Iaroslav au fost bombardate atât de puternic timp de o oră şi jumătate, încât incendiile puteau fi văzute dela 250 km.

Bombardiere române au luat parte la zdrobirea trupelor sovietice adunate în mai multe localităţi din jurul Cubanului.

PE FRONTUL DIN MEDITERANA

Avioane germane şi italiene au atacat porturile inamice de pe coasta Africei de Nord, distrugînd numeroase cargoboturi din Bonne şi Bizerta.

Din fotografiile luate de aviatorii de recunoaştere germani, se pot vedea numeroase resturi de vapoare de transport şi de unităţi de debarcare în largul insulei Pantelleria şi în porturile tuniziene, ceea ce înseamnă că flota anglo-americană a avut mari pierderi în aceste locuri.

Avioanele italiene au sburat până în Palestina, unde au atacat căile ferate şi obiectivele militare de pe şoselele dela sud de Jaffa.

Mai multe porturi şi oraşe din partea de sud a Italiei, au fost bombardate de aviatorii anglo-americani, distrugînd în cea mai mare parte locuinţele populaţiei civile.

PE FRONTUL DIN RĂSĂRITUL INDEPARTAT

După cum anunţă marele cartier general japonez al armatei din China, ofensiva japoneză din China Centrală, începută la 14 Februarie, a dat următoarele rezultate: 45.685 chinezi morţi, 6.411 prizonieri, 16.000 tone vase capturate pe fluviul Yangte, 115 tunuri, 552 mitraliere de toate calibrele şi 5.937 puşti de asemeni capturate.

Pierderile japoneze sunt: 621 ofiţeri şi soldaţi.

Dintre evenimentele mai însemnate, în legătură cu mersul războiului, trebue menţionat discursul rostit de d. dr. Goebbels, Ministrul Propagandei Reichului, cu prilejul înmormîntării unor victime civile ale bombardamentelor anglo-americane. Oratorul a spus că poporul german se va răzbuna crunt, pentru pierderile suferite de pe urma atacurilor laşe ale aviatorilor anglo-americani.

In legătură cu aceasta, se vorbeşte de fabricarea unor bombardiere de tip nou şi de descoperirea unor explosibile cu o putere de distrugere încă necunoscută.

Împlinirea a doi ani dela începerea războiului cu Sovietele, dă prilej cercurilor germane să vorbească despre marile pierderi suferite de armata sovietică, în timp ce forţele militare germane sunt mult mai mari decât la 22 Iunie 1941. Puterea de înarmare a Axei a crescut mult, datorită industriei din regiunile cucerite dela bolşevici.

Mai mult chiar, în aceşti doi ani de război, popoarele europene dându-şi seama de marele pericol sovietic, au început să strîngă rândurile.

Armatele germane şi ale aliaţilor săi, bine pregătite şi cu moralul ridicat, aşteaptă cu încredere începutul desfăşurării marilor operaţiuni în viitor.

SERBARE LA CERCUL MOLDOVENESC din Tiraspol

Cu ocazia împlinirii a doi ani dela intrarea noastră în război împotriva bolseviciior care au furat pămînturile româneşti şi au dus norodul în robie, la Cercul Moldovenesc din Tiraspol a avut loc o frumoasă serbare, la care au luat parte peste 1200 de Moldoveni dela faţa locului.

D. Al. N. Smochină, subprefectul judeţului şi preşedinte al Cercului, într'o cuvântare mişcătoare a arătat însemnătatea acestei zile a Desrobirei, aducînd elogii d-lui Mareşal Conducător şi Eroilor care s'au jertfit pentru neam şi ţară. Moldovenii localnici au manifestat recunoştinţa lor faţă de Tron arătînd că îşi vor da şi ei, la rîndul lor, tributul de sînge pentru desrobirea şi a celorlalte părţi ale ţării.

D. Sârbu, ajutor de primar al municipiului, proclamat cu această ocazie membru al Cercului, a vorbit în aceleaşi cuvinte pentru eliberarea frînturei Neamului Românesc dela Est de Nistru.

Fanfara Cercului, din care fac parte şi Românii de peste Bug a cântat Imnul naţional şi alte cântece moldoveneşti.

Drepturile preoţilor plecaţi în Transnistria

Protoieriile din cuprinsul Arhiepiscopiei Chişinăului au primit din partea conducerii, un ordin circular, prin care se dau o serie de norme în legătură cu drepturile preoţilor plecaţi în Misiunea Ortodoxă din Transnistria.

Potrivit acestui ordin, preoţii trimişi în Misiune, care nu primesc acolo salariu an dreptul la întreaga lor parte din eventualul venit al epitrahilului.

Preoţii trimişi în misiune în urma dispoziţiunilor organelor în drept, cari primesc salarii din Transnistria, urmează să dea supliniitorului la parohii 50 la sută din aşa zisul venit al epitrahilului.

Preoţii care pleacă în Misiune Ortodoxă din Transnistria fără a fi trimişi de Arhiepiscopie sunt obligaţi să-şi lase suplinitori plătindu-i prin bună înţelegere.

Ştiri din străinătate

Avioanele anglo-americane, în urma bombelor ce le-au aruncat în Italia, dela începutul războiului, au distrus 120 de biserici.

Oraşul Adapazar, din Turcia, a fost aproape complect distrus de un cutremur. Sunt peste 1500 morţi şi 6—7000 răniţi.

Armata sovietică a pierdut, dela începutul războiului, peste 20 milioane soldaţi, 5 milioane fiind prizonieri.

Mareşalul englez Wavel a fost numit vice-rege al Indiei.

D. Davies, fost ministru al Statelor Unite la Moscova, întorcîndu-se din Rusia, a declarat că poporul sovietic este în mare mizerie, atât armata cât şi civilii fiind lipsiţi de mâncare.

Ziarele poloneze care apar la Londra au scris împotriva bolşevicilor cu prilejul descoperirii celor 12.000 ofiţeri ucişi la Katyn.

De curînd ziarele engleze au început să atace aceste ziare poloneze, cerînd guvenului să le suprime, pentruca să le facă pe placul sovietelor.

In Bulgaria au fost arestaţi mai mulţi spioni. La unul s'a găsit şi un aparat de radio-emisiune.

D. Suphi Tanrioer, ministrul Turciei în România, întorcîndu-se în ţara sa pentru câteva zile, a făcut declaraţii ziariştilor turci, arătînd prietenia ce o poartă România Turciei.

Ziarul naţionalist portughez „Alerta" arată, după date luate din ziarele sovietice, că în Rusia în anul 1941 asociaţia ateiştilor — celor cari nu cred în Dumnezeu — avea peste 3 milioane şi jumătate de membri.

Oraşul Creuzot din Franţa a fost aproape în întregime distrus de bombele aruncate de avioanele engleze şi americane.

La Viena s'au adunat în congres 500 de ziarişti din toate ţările din Europa.

Ziarele germane arată că bombele pe care aviatorii englezi şi americani le aruncă asupra locuitorilor din Germania, nu pot să facă altceva decât să-i încurajeze mai mult să lupte contra englezilor, dar şi cu mai multă ură.

MAREŞALUL PE FRONT

In prima parte a lunii aceştia, Conducătorul Statului Român, d. Mareşal Ion Antonescu, a inspectat unităţile de pe front ale armatei noastre, precum şi organizarea administrativă din Transnistria şi Basarabia.

In popasurile pe care Mareşalul desrobitor le-a făcut, ne-au mişcat adânc spovedaniile pline de duioşie şi dragoste pe care camarazii noştri de pe front i le făceau cu atâta voe bună, ca unui adevărat părinte al neamului.

Şi acolo, la faţa locului — în locurile în care se scrie cea mai glorioasă pagină de arme din istoria neamului, acolo unde bubue tunul şi unde se zidesc noile temelii ale acelei României, pe care o visează şi o urzeşte Mareşalul — a cetit întreaga dăruire a sufletului românesc, a văzut întreaga jertfă a fraţilor noştri şi a răsplătit viteţia bravilor săi soldaţi.

Sufletul său de Român şi de ostaş a îngenunchiat în faţa jertfei neprecupeţite a tuturor celor căzuţi în această înclestare şi a citat numele tuturor unităţilor şi comandanţilor care s'au distins şi binemeritat dela Patrie.

Prezenţa Mareşalului acolo pe front, între soldaţii pe care-i iubeşte şi-l iubesc, a deschis sufletelor parcă mai multă înviorare şi spor la vorbă, şi nu de puţine ori găseşti, în convorbirile de pe front, atâtea glume născute numai din acel fel deosebit al Mareşalului de a se comporta cu dânşii.

— Tu unde ai luptat — întreabă Mareşalul pe un gradat.

— Intâi la Odesa, apoi Sevastopol, cu divizia dela Balaclava... pe urmă am fost şi pe Donet...

Mareşalul Antonescu râde:

— V'au cam dat înapoi acolo.

— Nu ne-au dat, domnule Mareşal!

— Prima dată, v'au dat înapoi — stăruie Mareşalul.

— Da, dar a doua oară am mers noi înainte! — Nu se dă nici gradatul bătut.

— Bine, bine — stăruie pentru adevăr Mareşalul — dar *prima dată*, tot v'au dat...

Ostaşul nu se lasă înfundat şi adaugă cu multă convingere şi demnitate de adevărat Român, neînfricat în ale luptei:

— „Da... *dar atunci n'am fost eu acolo.*

Şi aşa Mareşalul desrobitor se întreţine ici, colo, cu fiecare, fiecăruia dăruindu-i un cuvânt bun, o vorbă caldă sau împărţind decoraţii celor care s'au distins.

Un lucru, însă, care nu poate scăpa nimănui: sentimentul de admiraţie al Mareşalului pentru *Vînătorii de munte*, în faţa cărora sufletul său de încercat ostaş se pleacă cu cea mai smerită recunoştinţă.

Victoriile acestea s'au scris de mult în epopeea Neamului şi Nalcik... Alagir... Capella... Sevastopol... Malaia Bielosiorka, etc. sunt mărturiile care vor vorbi totdeauna de faptele de arme ale batalioanelor acestora.

Alături de răsplata făcută unităţilor militare, Domnul Mareşal Antonescu a ţinut să înfăţişeze şi munca românească depusă în Guvernământul *Transnistriei* şi Basarabia.

Fără îndoială, meritul revine d-lui *profesor G. Alexianu*, un spirit energic şi luminos, guvernator al acestor plaiuri româneşti, care prin munca şi priceperea sa a înţeles că o rostuire făcută cu râvnă şi hărnicie, e lucrul cel mai de seamă de înfăptuit acolo, pe unde au trecut oamenii fără suflet ai unui regim care nu cunoaşte nimic din frumuseţile înfăptuirilor de bine şi folos.

Şi comunicatul ţine să arate şi să scoată la iveală cu laude meritele şi munca fiecărui colaborator al profesorului G. Alexianu. Astfel vedem că, acolo, fiecare înseamnă ceva, căci fiecare a înţeles că opera de zidire şi de înfăptuiri de veac a Mareşalului, cere întreaga strădanie a fiecăruia, întreaga dăruire pentru lucrul de mai bine în slujba Ţării şi a neamului.

Aceste înfăptuiri nu fac altceva decât să ne umple sufletele de bucurie, căci ele dovedesc cu prisosinţă că neamul românesc, increzător în puterile lui de viaţă şi de muncă, îşi păstrează toate drepturile sale cu care Dumnezeu l-a înzestrat ca stăpân al acestor plaiuri frumoase şi bogate.

Indreptare

In articolul „Tâlcul luptei noastre" *din numărul trecut, s'au cules la loc greşit câteva cuvinte, din care cauză înţelesul pasajului în care era vorba de „Transnistria" nu putea fi atât de clar. Iată cum trebuia să fie tipărit acel pasaj:*

Transnistrie, pământ strămosesc, sfinţit cu prinosul de sânge al ostaşului român, azi eşti sortită să devii *una cu trupul bătrânei Moldove, brăzdând în marginea de răsărit a ţării un nou hotar românesc.*

Tu ştii că pentru tine şi sutele de mii de Români din cuprinsul tău şi mai de departe, Ţara n'a precupeţit nicio jertfă. Pe acest pământ, în care voi, fraţii noştri, staţi înrădăcinaţi de veacuri, strădunându-vă neîntinate cinstile străbune şi graiul din *trebue să statornicească* [illegible] *ruri, dreptatea neamului* [illegible] *nesc!*

Societatea Naţională de Editură şi Arte Grafice „DACIA TRAIANĂ", Bucureşti, str. Sărindar 5-7-9, înscris sub Nr. 156/942 în Reg. Of. Comerţului Bucureşti.

Tipărită la 27.6.1943